

Damir Agičić

Filozofski fakultet, Zagreb

Doktorati iz povijesti u Hrvatskoj nakon Drugoga svjetskog rata (1946-2008)

Prilog istraživanju historije historijske znanosti

Doktorat znanosti iz područja povijesti donedavno se u Hrvatskoj mogao steći na filozofskim fakultetima u Zagrebu i Zadru. Danas se može steći i na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, kao i nekim drugim sveučilištima u Hrvatskoj. Ta je najviša znanstvena titula bila i ostala temeljni preduvjet za profesionalni status historičara i zaposlenje na visokoškolskim i znanstveno-istraživačkim institucijama u našoj zemlji ili inozemstvu. Osobe koje su je stekle mogle su napredovati u struci te postići najviše znanstvene stupnjeve i položaje, odnosno zvanje znanstvenog savjetnika i/ili redovitog sveučilišnog profesora.

U razdoblju nakon Drugoga svjetskog rata doktorat znanosti iz povijesti stekle su do kraja 2008. godine 204 osobe. Naravno, to nije ukupan broj doktora na području historijske znanosti u Hrvatskoj jer je jedan dio, mahom mladih i pripadnika srednje generacije, svoje disertacije branio na sveučilištima u inozemstvu – neki jer su boravili na stipendijama na vanjskim sveučilištima, poglavito na Srednjoeuropskom sveučilištu u Budimpešti,¹ ili su živjeli i studirali u inozemstvu pa se vratili u Hrvatsku s doktoratom.² Neki su hrvatski povjesničari stekli doktorate na drugim studijskim grupama na Filozofskom fakultetu ili na nekome od drugih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.³ Oni nisu predmet analize koja slijedi. Analiza se odnosi na osobe i njihove disertacije koje su u popisima u prilogu.

Dakle, od 204 osobe koje su stekle doktorat znanosti iz povijesti na jednome od dva „stara“ filozofska fakulteta u Hrvatskoj, njih je 146 svoju znanstvenu titulu steklo u Zagrebu, a 58 u Zadru. Neposredno nakon Drugoga svjetskog rata vrijedili su još stari, prijeratni propisi. Potom je bilo nekoliko zakonskih promjena.⁴ Najvažnija je bila u tomu da se prema svim poratnim zakonskim i drugim propisima, kao i prema zakonima Republike Hrvatske,

¹ Primjerice, na Srednjoeuropskom sveučilištu doktorirali su: Stanko Andrić, Damir Karbić, Zoran Ladić, Ivan Jurković, Zrinka Nikolić Jakus, Nataša Štefanec, Teodora Shek-Brnardić, Jelena Lakuš i drugi. Ivo Goldstein doktorirao je u Beogradu, jednako kao i Pavo Živković. Josip Vrandečić doktorat je stekao na Yaleu u Sjedinjenim Američkim Državama.

² Ivo Banac doktorirao je na Stanfordu, Ines Sabotić u Parizu, Marko Troglić u Beču, Aleksandar Jakir u Nürnbergu, Nevenko Bartulin u Sydneyu. Napominjem da ovdje nisu navedeni svi povjesničari u RH s doktoratom stečenim u inozemstvu.

³ Primjerice, Robert Matijašić na arheologiji, Igor Graovac na sociologiji, Relja Seferović i Šime Demo na klasičnoj filologiji, Nada Kisić-Kolanović na Pravnom fakultetu, Katarina Spehnjak na Fakultetu političkih znanosti itd.

⁴ Opš. Dubravka Kritovac, *Razvoj doktorata znanosti na Sveučilištu u Zagrebu: historijat – propisi – bibliografija: 1874-1974*, magistarski rad, Zagreb 1976.

doktorat znanosti stječe na temelju disertacije i njene javne obrane. Disertacija mora biti samostalan znanstveni rad i predstavljati određen prinos znanstvenoj disciplini u kojoj se doktorat stječe, a kandidat na usmenoj obrani mora pred povjerenstvom (uobičajeno tročlanim) pokazati da posve vlada materijom koju je u radu obrađivao, kao i šire, te da umije obrazložiti svoje zaključke.

Prva osoba koja se iza Drugoga svjetskog rata okitila titulom doktora povijesti bila je Nada Klaić, asistentica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, kasnije ugledna povjesničarka i redovita profesorica tog fakulteta. Doktorirala je temom *Političko i društveno uređenje Slavonije za Arpadovića*. U prvih dvadesetak godina, do 1970, doktorate su stekle samo 24 osobe – od toga 19 u Zagrebu, a 5 u Zadru. Među njima je bilo sedam žena (jedna je, Anica Nazor, doktorirala u Zadru) i 17 muškaraca. Među tih prvih devetnaest doktora u Zagrebu trojica su bili iz drugih jugoslavenskih republika.⁵ Svih je petoro zadarskih doktora bilo iz Hrvatske.

Zanimljivo je promotriti tematiku prvih doktorata. U Zadru je jedan doktorat bio posvećen tematici prijelaza iz srednjega u rani novi vijek (spomenuta A. Nazor), dva su se odnosila na devetnaesto stoljeće, jedan na međuratno razdoblje te jedan na razdoblje Drugoga svjetskog rata odnosno Narodnooslobodilačke borbe. Četiri su doktorata posvećena hrvatskoj nacionalnoj povijesti, a jedan široj, jugoslavenskoj, tematici. U Zagrebu je do 1970. doktoriralo ukupno 19 osoba, od čega pet žena. Tematski, po tri su doktorata bila posvećena staroj i srednjovjekovnoj povijesti odnosno međuratnom razdoblju, a dva su doktorata obuhvaćala šire vremensko razdoblje moderne povijesti (oba su se odnosila na teme iz gospodarske povijesti: radi se o doktoratima Miroslave Despot i Igora Karamana). Čak osam disertacija do 1970. godine napisano je na teme iz devetnaestostoljetne povijesti. Ovdje valja napomenuti da je jedna od najutjecajnijih osoba hrvatske historiografije u prvim poratnim dekadama bio prof. dr. Jaroslav Šidak, koji se istraživački bavio upravo 19. stoljećem. Moguće je da je i to barem djelomice utjecalo na toliko velik broj doktorata na teme iz devetnaestostoljetne povijesti. Nijedan doktorat obranjen do 1970. godine nije se odnosio na razdoblje rata ili poraća. Uopće, prva disertacija u Hrvatskoj koja se bavila poslijeratnom tematikom obranjena je 1987. u Zagrebu, gdje je obranjeno još desetak radova što se bave najnovijom poviješću. U Zadru je obranjena samo jedna takva disertacija, i to 2007. godine.

Istraživanja razdoblja devetnaestog stoljeća i kasnije su, sve do današnjeg vremena, privlačila povjesničare u Zagrebu. Najveći je broj disertacija napisan upravo o devetnaestostoljetnoj povijesti – ukupno 48, što čini jednu trećinu svih disertacija u poslijeratnom razdoblju. Doduše, postotak ovih disertacija opada kada se promatra po dekadama – u prvom razdoblju (1946-1970): 8 (42% u odnosu na ostale disertacije u tom razdoblju); u drugom (1971-1990): 12 (37,5%); u trećem (1991-2008): 28 (29,5%). Dakle, u posljednjem je razdoblju postotni broj pao i u odnosu na ukupan postotak, a pogotovo ako se promatraju ranija dva razdoblja.

Rastao je broj disertacija o srednjem vijeku, ranom novom vijeku i, osobito u posljednja dva desetljeća, o poslijeratnoj odnosno suvremenoj povijesti. Potonjih je disertacija

⁵ Milorad Ekmečić iz Sarajeva, Aleksandar Matkovski iz Skopja i Živko Avramovski iz Beograda.

ukupno 12, ali je tendencija povećanja njihova broja u posljednjim godinama izrazito uočljiva. Napose je u zadnjim godinama započeto i s istraživanjima raspada SFRJ i razdoblja osamostaljenja Republike Hrvatske. Broj disertacija o međuratnom razdoblju i Drugom svjetskom ratu (točnije, Narodnooslobodilačkoj borbi)⁶ u promatranom vremenu postupno raste. Zanimljivo je da su između 1971-1990. godine čak tri žene (i samo jedan muškarac) doktorirale na temama iz razdoblja 1941-1945, i to sve tri na temama iz NOB-a (Narcisa Lengel-Krizman, Slavica Hrečkovski i Nada Lazić), dok se u posljednje vrijeme nijedna žena nije odlučila na doktorat iz povijesti razdoblja Drugoga svjetskog rata. I oba dosad obranjena doktorata o najnovijoj političkoj povijesti, o vremenu uoči i tijekom Domovinskog rata, napisali su muškarci.

Broj disertacija o staroj povijesti obranjenih u Zagrebu stagnira, zapravo opao je u odnosu na početnu situaciju. Što se tiče disertacija o staroj povijesti stanje je bolje u Zadru; tamo je uočljiv znatan prosječan porast takvih disertacija (naravno, u stvarnim brojkama – od jedne do samo tri disertacije – to nije neki veliki pomak).

Ako se promatra tematika disertacija, uočljivo je da su na oba fakulteta u potpunosti dominirale teme iz hrvatske povijesti ili relacije hrvatske povijesti prema susjedima ili drugo, dok je tek manji postotak disertacija posvećen regionalnoj problematici. I tu je gotovo redovito slučaj, kao uostalom i kod magistarskih radova,⁷ da su teme iz regionalne povijesti radili doktoranti iz drugih republika bivše Jugoslavije, poput Ekmečića, Matkovskog, Kodre, Belčovskog, Miloševića, Šekularca i dr. U Zadru su od 58 doktorata 43 doktorata napisana na teme iz hrvatske povijesti, 2 o odnosima Hrvatska:susjedi/drugi, a 10 doktorata se bavi regionalnom problematikom te 3 antičkim temama. U Zagrebu je taj raspored sljedeći: od 146 doktorata, 111 ih je na teme iz hrvatske povijesti, 13 se bavi odnosima Hrvatske i susjeda ili drugih, 15 je na regionalne teme i 7 iz stare povijesti.

Rodna je struktura doktora povijesti u Zagrebu kontinuirano stabilna u prosječnom odnosu dvije trećine muškarci, trećina žene: razdoblje 1946-1970: 5 žena i 14 muškaraca, razdoblje 1971-1990: 10 žena i 22 muškarca, a nakon 1991: 67 muškaraca i 28 žena. U Zadru je stanje bitno drukčije: tamo je među prvih pet doktora jedna žena, u razdoblju 1971-1990. doktoriralo je 5 žena i 29 muškaraca, a nakon 1991. doktorirale su samo 3 žene i 21 muškarac. Kad se u obzir uzmu oba mjesta doktoriranja, proizlazi da je od 1946. u Hrvatskoj povijest doktorirala 51 žena i 153 muškarca; dakle četvrtina doktora povijesti su žene, tri četvrtine muškarci.

Ovdje su provedena tek preliminarna istraživanja i dana najopćenitija analiza te, kao važno ishodište, popis doktora znanosti i tema njihovih disertacija. Pitanje kvalifikacijskih radova hrvatskih povjesničara, osobito doktorata znanosti, svakako zaslužuje veću pozornost i temeljitija istraživanja.

⁶ Od 13 disertacija o razdoblju 1941-1945. sve četiri obranjene između 1971-1990. odnosile su se na probleme Narodnooslobodilačke borbe. Nakon 1991. težište istraživanja prenosi se na pitanja Nezavisne Države Hrvatske, ustaškog i četničkog pokreta i dr.

⁷ Usp. Damir Agičić, *Poslijediplomski magistarski studij Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu*, Zagreb 2009, str. 11-12

Tablica 1.
Doktorati obranjeni na Filozofskom fakultetu u Zagrebu s obzirom na vremensko razdoblje

GODINE	Stara povijest	Srednji vijek	Rani novi vijek	Devetnaesto stoljeće	Razdoblje 1918-1945.	Poslijeratna povijest	Ostalo	UKUPNO
1946-1970.	3	3	0	8	3 (od toga 1941-45: 0)	0	2	19
% (1946-1970)	15,8%	15,8%	-	42,1%	15,8%	-	10,5%	100%
1971-1990.	2	1	6	12	10 (od toga 1941-45: 4)	1	0	32
% (1971-1990)	6,25%	3,1%	18,75%	37,5%	31,25%	3,1%	-	100%
1991-2008.	2	15	17	28	20 (od toga 1941-45: 9)	11	2	95
% (1991-2008)	2,1%	15,8%	17,9%	29,5%	21%	11,6%	2,1%	100%
UKUPNO 1946-2008.	7	19	23	48	33 (od toga 1941-45: 13)	12	4	146
% (1946-2008)	4,8	13	15,8	32,9	22,6 (1941-45: 8,9%)	8,2	2,7	100%

Tablica 2.
Doktorati obranjeni na Filozofskom fakultetu u Zadru s obzirom na vremensko razdoblje

GODINE	Stara povijest	Srednji vijek	Rani novi vijek	Devetnaesto stoljeće	Razdoblje 1918-1945.	Poslijeratna povijest	Ostalo	UKUPNO
1964-1970.	0	1	0	2	² (od toga 1941-45: 1)	0	0	5
% (1964-1970)	-	20%	-	40%	40%	-	-	100%
1971-1990.	1	9	6	5	⁸ (od toga 1941-45: 3)	0	0	29
% (1971-1990)	3,4%	31%	20,8%	17,2%	27,6%	-	-	100%
1991-2008.	3	4	6	6	³ (od toga 1941-45: 1)	1	1	24
% (1991-2008)	12,5%	16,7%	25%	25%	12,5%	4,15%	4,15%	100%
UKUPNO 1964-2008.	4	14	12	13	¹³ (od toga 1941-45: 4)	1	1	58
% (1964-2008)	6,9	24,2	20,7	22,4	22,4 (1941-45: 6,9%)	1,7	1,7	100%

Tablica 3.
Ukupno Zagreb i Zadar

CODINE	Stara povijest	Srednji vijek	Rani novi vijek	Devetnaesto stoljeće	Razdoblje 1918-1945.	Poslijeratna povijest	Ostalo	UKUPNO
1946-2008.	11	33	35	61	46 (od toga 1941-45: 17)	13	5	204
% (1946-2008)	5,4	16,2	17,2	29,9	22,5 (1941-45: 8,3%)	6,4	2,4	100%

Popis doktoranata i disertacija obranjenih na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1946-2008)⁸

Red. broj	PREZIME I IME	Naslov disertacije	Datum obrane
1.	KLAIĆ NADA	Političko i društveno uređenje Slavonije za Arpadovića	13.4.1946.
2.	BOGDANOV VASO	Južnoslavenski narodi Ugarske, Mađari i Austrija u revoluciji 1848/49.	13.2.1947.
3.	GABRIČEVIĆ BRANIMIR	Mitrin kult na području rimske Dalmacije	27.3.1952.
4.	SUIĆ MATE	Kritička analiza historijskih i geografskih podataka u Pseudo-Skilakovu opisu naše obale	18.6.1953.
5.	BRANDT MIROSLAV	Privredni i društveni odnosi u Splitu do kraja XIV. stoljeća	21.9.1954.
6.	DESPOT MIROSLAVA	Osredek, njegov postanak i razvoj	13.5.1957.
7.	EKMEČIĆ MILORAD	Bosanski ustanak 1875-78.	13.5.1957.
8.	MATKOVSKI ALEKSANDAR	Đurčin Kokale	14.5.1957.
9.	GROSS MIRJANA	Uloga socijalne demokracije u političkom životu Hrvatske (1892-1905)	10.5.1958.
10.	KARAMAN IGOR	Razvitak uprave gospodarstva na vlastelinstvu Valpova 1721-1945.	30.9.1960.
11.	KUNTIĆ LJERKA	Vanjsko politički pogledi pravaša od 1858. do 1871.	7.7.1961.
12.	BOBAN LJUBO	Sporazum Cvetković – Maček	28.4.1964.
13.	LUČIĆ JOSIP	Ekonomsko-društveni odnosi u dubrovačkoj Astoreji	30.4.1964.
14.	CILIGA VERA	Slom politike narodne stranke u reviziji nagodbe 1873.	8.2.1965.
15.	LOVRENČIĆ RENE	Geneza politike <i>novog kursa</i> u Hrvatskoj	28.12.1965.
16.	AVRAMOVSKI ŽIVKO	Politika velikih sila na Balkanu od italijanske agresije na Etiopiju (oktobar 1935) do jugoslovensko-italijanskog pakta (25. III 1937)	30.12.1965.

⁸ Na pomoći oko priređivanja ovoga popisa zahvaljujem gospodinu Ivanu Kurjaku, arhivistu Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Usp. i popis osoba koje su doktorirale na tom fakultetu što ga je I. Kurjak priredio u knjizi *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu* (ur. Stjepan Damjanović), Zagreb 1998, str. 325-358

17.	DOKLESTIĆ LJUBIŠA	Srpsko-makedonski odnosi u XIX st. do 1896/97.	27.6.1969.
18.	SELEM PETAR	Egipatski kultovi i njihovi spomenici u rimskom Iliriku	25.3.1970.
19.	JELIĆ IVAN	Komunistička partija Hrvatske 1937-1941.	26.6.1970.
20.	MACAN TRPIMIR	Život i rad Miha Klaića	7.6.1971.
21.	MATKOVIĆ HRVOJE	Samostalna demokratska stranka do šestojanuarske diktature	16.12.1971.
22.	ZEF MIRDITA	Dardanci i Dardanija u antici	3.11.1972.
23.	JANJATOVIĆ BOSILJKA	Hrvatski radnički savez 1935-1941.	22.1.1973.
24.	TOMAC ELZA	Uloga socijaldemokratske stranke u političkom životu Hrvatske pred Prvi svjetski rat	15.5.1973.
25.	ČIZMIĆ IVAN	Jugoslavenski iseljenički pokret u SAD-u i stvaranje zajedničke države Jugoslavije	26.12.1973
26.	KODRA MASAR	Albanska narodnost Makedonije u NOP-u	30.12.1974
27.	RAUKAR TOMISLAV	Ekonomsko-društveni odnosi u Zadru u XV. stoljeću	5.12.1975
28.	PAVLIČEVIĆ DRAGUTIN	Narodni pokret, nemiri i seljačke bune u Hrvatskoj 1883.	6.2.1976.
29.	JOVIĆ DRAGIŠA	Radnički pokret u Slavoniji 1918-1929.	1.11.1976.
30.	KONJEVIĆ MILE	Radnički pokret u Slavoniji od 1929-1941.	7.1.1977.
31.	ADAMČEK JOSIP	Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine XV. do kraja XVII. stoljeća	2.7.1977.
32.	KOLAR MIRA	Položaj i struktura radničke klase sjeverne Hrvatske (Savska banovina) od 1929-1939. godine	2.3.1978.
33.	VALENTIĆ MIRKO	Vojna krajina i pitanje njenog ujedinjenja	29.3.1978.
34.	STANČIĆ NIKŠA	Hrvatska nacionalna ideologija preporodnog pokreta u Dalmaciji	2.2.1979.
35.	LENGEL-KRIZMAN NARCISA	Zagreb u NOB-u i socijalističkoj revoluciji 1941-1945.	27.3.1979.
36.	POPI GLIGOR	Jugoslavensko-rumunjski odnosi 1918-1941.	21.4.1981.
37.	BERTOŠA MIROSLAV	Gospodarske i etničke prilike u mletačkom dijelu Istre u doba kolonizacije (XVI-XVII st.)	20.7.1981.

38.	POTREBICA FILIP	Društveni odnosi u požeškoj županiji 1848.	10.11.1981.
39.	KORUNIĆ PETAR	Hrvatsko-slovenski politički odnosi 1848-1874. (jugoslavenska ideologija u hrvatskoj i slovenskoj politici)	6.9.1982.
40.	SZABO AGNEZA	Društvena struktura nosilaca središnjih (političkih, privrednih i kulturnih) institucija u Zagrebu 1860-1873.	26.7.1983.
41.	MATICKA MARIJAN	Agrarna reforma i kolonizacija u Hrvatskoj	15.10.1987.
42.	VRANJEŠ-ŠOLJAN BOŽENA	Socijalno-ekonomski odnosi u gradovima i većim naseljima sjeverne Hrvatske potkraj 19. i početkom 20. stoljeća	2.2.1988.
43.	ROKSANDIĆ DRAGO	Hrvatska vojna krajina pod francuskom vlašću (1809-1813)	10.3.1988.
44.	HREČKOVSKI SLAVICA	Ustanak i razvoj NOP-a u Slavoniji do drugog zasjedanja AVNOJ-a	6.7.1988.
45.	KOZLIČIĆ MIDHAT	Historijska geografija istočnog Jadrana u svjetlu istraživanja antičkih geografskih djela	7.7.1988.
46.	KUNTIĆ-MAKVIĆ BRUNA	Antička povijest u djelu <i>De regno Dalmatiae et Croatiae</i> Ivana Lučića Trogirana – prikaz o najstarijim vlastima nad Jadranom	3.11.1988.
47.	LAZIĆ NADA	Narodna vlast u Slavoniji 1941. do 1945.	15.5.1989.
48.	KRUHEK MILAN	Obrambena arhitektura hrvatske i slavonske Vojne krajine u XVI st.	13.12.1989
49.	MOAČANIN NENAD	Gradovi u turskoj Slavoniji i Srijemu	12.1.1990.
50.	MAŽURAN IVAN	Osijek za osmanske vladavine (1526-1687)	30.1.1990.
51.	POPOVIĆ ŠTEFANIJA	Sastav seljačkog (selišnog i želirskog) posjeda na vlastelinskim imanjima u Banskoj Hrvatskoj i Slavoniji u doba ukidanja feudalnih odnosa (prema operatima zemljorasteretnog ravnateljstva iz 1854/55)	21.5.1990.

52.	MIROŠEVIĆ FRANKO	Južna Dalmacija od stvaranja jugoslavenske države do uvođenja šestojanuarske diktature	22.1.1991.
53.	STRČIĆ PETAR	Hrvatski narodni pokret u Istri i na Kvarnerskim otocima od kraja 40-tih do početka 80-tih godina 19. stoljeća	19.2.1991.
54.	BUDAK NEVEN	Urbanizacija varaždinske županije do kraja XVI. stoljeća	14.3.1991.
55.	SEKULIĆ ŽIVKO	Privreda grada Osijeka 1918.-1941. g. (ekonomsko-socijalne osnove djelovanja Osijeka kao regionalnog sjedišta u međuratnoj Jugoslaviji)	27.6.1991.
56.	BELČOVSKI JOVAN	Ohridska arhiepiskopija od osnutka do pada pod tursku vlast	21.7.1993.
57.	MATIJEVIĆ ZLATKO	Hrvatska pučka stranka (1919-1929. godine)	9.10.1993.
58.	BUCZYNSKI ALEXANDER	Vojni komuniteti – središta građanstva Hrvatske krajine	22.10.1993.
59.	KRIŠTO JURE	Katolička crkva u hrvatskoj politici 1850.-1918.	22.11.1993.
60.	DUKOVSKI DARKO	Fašistički pokret u Istri od 1919. do 1929. godine	29.12.1993.
61.	RADELIĆ ZDENKO	Položaj snaga građanskog društva u Hrvatskoj 1945-1950.	4.7.1994.
62.	ŽIVAKOVIĆ-KERŽE ZLATA	Privredni razvoj Osijeka od Hrvatsko-ugarske nagodbe do završetka prvog svjetskog rata	20.11.1995.
63.	GOLEC IVICA	Vojni komunitet Petrinja (Militär Komunität Petrinja 1765-1881)	14.2.1996.
64.	ANČIĆ MLADEN	Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo i Bosna u doba anžuvinske vlasti	27.4.1996.
65.	JANDRIĆ BERISLAV	Komunistička partija Hrvatske 1945-1952. Organizacija, uloga, djelovanje	30.4.1996.
66.	MIKOLIĆ MARIO	Istra u politici susjednih zemalja i nekih sila nakon kapitulacije Italije	8.10.1996.
67.	MIOVIĆ-PERIČIĆ VESNA	Odnosi na osmansko-dubrovačkoj granici 1667-1806.	28.10.1996.
68.	GAJGER VLADIMIR	Njemačka etnička zajednica u Đakovu i Đakovštini od početka 19. do sredine 20. stoljeća	20.12.1996.

69.	BOBAN BRANKA	Demokratski nacionalizam u ideologiji Stjepana Radića	4.3.1997.
70.	JANEKOVIĆ-RÖMER ZDENKA	Dubrovačko plemstvo u 15. stoljeću	24.3.1997.
71.	MANDIĆ DAVOR	Političke i vojne prilike u Istri u drugom svjetskom ratu	8.5.1997.
72.	AGIČIĆ DAMIR	Hrvatsko-češke veze i odnosi na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće	5.11.1997.
73.	ĆOSIĆ STJEPAN	Dubrovačko područje od sloma Republike do godine 1948.	25.11.1997.
74.	GRGIN BORISLAV	Kralj Matijaš Korvin i Hrvatska	15.1.1998.
75.	IVELJIĆ ISKRA	Uloga zagrebačke privredne elite u modernizaciji Hrvatske	29.1.1998.
76.	LEČEK SUZANA	Gospodarske i društvene promjene u životu seljaštva sjeverozapadne Hrvatske između dva svjetska rata	19.3.1998.
77.	PRELENDER IVICA	Crkva i država u srednjovjekovnom Dubrovniku	30.4.1998.
78.	MARKUS TOMISLAV	Hrvatski sabor 1848. godine: političke institucije i hrvatski politički pokret 1848.-1849.	12.1.1999.
79.	ŽARIĆ SLOBODAN	Četnički pokret u Bosni i Hercegovini 1941.-1945.	12.1.1999.
80.	MATIJEVIĆ-SOKOL MIRJANA	Toma Arhidakon i njegovo djelo	2.4.1999.
81.	JURIŠIĆ IVAN	Karlovački generalat u reformama habsburškoga dvorskog apsolutizma. Primjer Hildburghausenovih reformi (1737.-1749.)	12.3.1999.
82.	JUG DAMIR	Ustroj i odnosi u oružanim snagama NDH	19.5.1999.
83.	OLUJIĆ BORIS	Japodi od V. do I. stoljeća prije Krista – kultura u prostoru između latenske i jadranske civilizacije	24.6.1999.
84.	MATKOVIĆ STJEPAN	Čista stranka prava 1895.-1903.	16.7.1999.
85.	ARTUKOVIĆ MATO	Položaj Srba u Banskoj Hrvatskoj 1883.-1903. Analiza srpske izdavačke djelatnosti	28.12.1999.
86.	JURČEVIĆ JOSIP	Represivnost jugoslavenskog sustava u Hrvatskoj 1945. godine	2.5.2000.

87.	BERTOŠA SLAVEN	Pula u XVII. i XVIII. stoljeću: društvene, demografske i etničke promjene	4.5.2000.
88.	KUDELIĆ ZLATKO	Pravoslavlje i pitanje crkvene unije u Hrvatskoj od žitvanskog mira 1606. godine do izbora unijatskog biskupa Pavla Zorčića 1670. godine	15.6.2000.
89.	GRIJAK ZORAN	Politička djelatnost vrhbosanskog nadbiskupa Josipa Stadlera	6.7.2000.
90.	DIZDAR ZDRAVKO	Četnički zločini u Bosni i Hercegovini 1941.-1945.	21.7.2000.
91.	MALNAR ANA	Antropološka istraživanja populacijske strukture stanovništva priobalja srednje Dalmacije studijom izonimije (1857.-1991.)	7.5.2001.
92.	BLAŽINA-TOMIĆ ZLATA	Uloga medicinske profesije i davnih zdravstvenih službenika u sprečavanju kuge u Dubrovniku u prvoj polovici 16. stoljeća	19.6.2001.
93.	KLJAIĆ JOSIP	Krajiške tvrđave na Savi u 18. i 19. stoljeću	2.7.2001.
94.	KAMBEROVIĆ HUSNIJA	Begovski zemljišni posjedi u Bosni i Hercegovini od 1878.-1918.	26.11.2001.
95.	ANIĆ NIKOLA	Narodnooslobodilačka vojska Hrvatske	11.4.2002.
96.	STRECHA MARIO	Razvoj političkog katolicizma u Banskoj Hrvatskoj uoči prvog svjetskog rata (1904.-1910.)	17.4.2002.
97.	BAJIĆ-ŽARKO NATAŠA	Split kao trgovački i tranzitni centar na razmeđu istoka i zapada u 18. stoljeću	21.5.2002
98.	TURKALJ JASNA	Nositelji pravaške misli 80-tih godina 19. stoljeća	25.7.2002.
99.	BENYOVSKY IRENA	Društvena uvjetovanost razvoja gradskog prostora: Trogir 1250.-1450.	5.11.2002.
100.	JAKOVINA TVRTKO	Utjecaj Sjedinjenih Američkih Država na društveni i politički život Hrvatske (1949.-1955.)	16.12.2002.
101.	AKMADŽA MIROSLAV	Oduzimanje imovine Katoličkoj crkvi od 1945. do 1966. godine i utjecaj na crkveno-državne odnose – primjer nadbiskupije zagrebačke	21.1.2003.

102.	JAREB MARIO	Razvoj i djelovanje ustaškog pokreta od nastanka do travnja 1941. godine	28.5.2003.
103.	MANIN MARINO	Gospodarske prilike u zapadnoj Istri između 1813. i 1848. godine	16.7.2003.
104.	SIKIRIĆ-ASSOULINE ZVJEZDANA	Zagreb 1848.-1849.	30.9.2003.
105.	MATANOVIĆ DAMIR	Vojni komunitet Broda na Savi. Društvena i ekonomska struktura vojnokrajškoga grada 1753.-1848.	21.11.2003.
106.	RUMENJAK NIVES	Politička i društvena elita Srba u Hrvatskoj potkraj 19. stoljeća	21.1.2004.
107.	CELIO CEGA FANI	Svakidašnji život grada Trogira od polovine XVIII. do polovine XIX. stoljeća	10.2.2004.
108.	NERALIĆ JADRANKA	Rimska kurija i crkvena nadarbina u Dalmaciji 15. stoljeća	18.2.2004
109.	MANEA-GRGIN CASTILIA	Društveni razvoj rumunjskih Hrvata – Karaševaca u 17. i 18. stoljeću	20.2.2004.
110.	ŠVOGER VLASTA	Hrvatsko liberalno novinstvo revolucije – <i>Saborske novine</i> , <i>Slavenski jug</i> , <i>Südslawische Zeitung</i> i <i>Jugoslavenske novine</i>	19.7.2004.
111.	VITEK DARKO	Osijek u XVIII. stoljeću – od zasebnih gradskih jedinica do jedinstvenog grada	19.11.2004.
112.	BARIĆ NIKICA	Republika Srpska Krajina na području Republike Hrvatske 1990.-1991.-1995. (Secesija, glavne značajke i slom)	22.11.2004.
113.	MLINARIĆ DUBRAVKA	<i>Mala aria</i> i socio-migracijska kretanja u sjevernoj Dalmaciji u 18. stoljeću	22.11.2004.
114.	SLIŠKOVIĆ SLAVKO	Strossmayerova vanjska politika. Djelovanje i recepcija	24.1.2005.
115.	BLAŽEVIĆ ZRINKA	Ilirski ideologem tijekom 17. stoljeća: upotrebe, funkcije i značenja	8.2.2005.
116.	KARBIĆ MARIJA	Rod Borića bana. Primjer plemićkog roda u srednjovjekovnoj Požeškoj županiji	19.4.2005.

117.	ZVONAR IVICA	Svećenik, teolog i političar dr. Fran Barac (1872.-1940.)	4.7.2005.
118.	MATIĆ ZDRAVKO	Ivan Merz i katolička akcija u Hrvatskoj	14.7.2005.
119.	PAIĆ-VUKIĆ TATJANA	Svijet sarajevskog kadije Mustafe Muhibbija (1786.-1854.)	18.7.2005.
120.	SKENDEROVIĆ ROBERT	Utjecaj terezijanskih reformi na demografski razvoj slavonskog Provincijala	20.9.2005.
121.	BING ALBERT	Hrvatsko-američki odnosi 1991.-1995.	28.10.2005.
122.	LUČIĆ IVICA	Sigurnosna politika SR Bosne i Hercegovine 1945.-1990.	23.12.2005.
123.	KOVAČIĆ DAVOR	Razvoj i djelovanje policijsko-sigurnosnog sustava Nezavisne Države Hrvatske	29.12.2005.
124.	VRBANUS MILAN	Društveno-ekonomske prilike u Slavoniji krajem 17. i početkom 18. stoljeća	20.1.2006.
125.	RAVANČIĆ GORDAN	Crna smrt 1348.-1349. u Dubrovniku – srednjovjekovni grad i doživljaj epidemije	12.4.2006.
126.	MARIJAN DAVOR	Jugoslavenska narodna armija i raspad Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije 1987.-1992.	11.5.2006.
127.	PEŠORDA VARDIĆ ZRINKA	Dubrovački antunini u kasnom srednjem vijeku	5.6.2006.
128.	BIRIN ANTE	Knez Nelipac i hrvatski velikaški rod Nelipčića	26.6.2006.
129.	HOLJEVAC ŽELJKO	Hrvatsko-mađarski odnosi 1860.-1873.	4.7.2006.
130.	ŽUPAN DINKO	Obrazovanje žena u Banskoj Hrvatskoj	20.7.2006.
131.	REGAN KREŠIMIR	Srpska politika u Banovini Hrvatskoj	20.7.2006.
132.	LAZANIN SANJA	Vinkovci i Vukovar na prijelazu 18. u 19. stoljeće. Komparativna urbana historija	2.10.2006.
133.	HRASTOVIĆ IVICA	Vojna izobrazba časnika i dočasnika u oružanim snagama NDH i Narodnooslobodilačkoj vojsci Hrvatske	3.10.2006.

134.	ŠUTE IVICA	Organizacija i djelovanje Gospodarske Sloge 1935.-1941.	15.11.2006.
135.	JELASKA MARIJAN ZDRAVKA	Društveni razvoj Splita između dva svjetska rata	21.12.2006.
136.	MESIHOVIĆ SALMEDIN	Dezitiviti: kulturna i narodnosno- politička zajednica u Iliriku i osvajanja Oktavijanova doba	30.1.2007.
137.	NAZOR ANTE	Split i Poljica u XIV. i XV. stoljeću	16.2.2007.
138.	DOBROVŠAK LJILJANA	Razvoj židovskih zajednica u Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji	4.5.2007.
139.	TROGRIĆ STIPAN	Katolička crkva u Istri i državna vlast (1945.-1954.)	7.5.2007.
140.	DURAKOVIĆ LADA	Ideologija i glazbeni život – primjer Pule od 1945. do 1966. godine	5.11.2007.
141.	HERMAN-KAURIĆ VIJOLETA	Za naše junake ... : rad dobrotvornih humanitarnih društava u gradu Zagrebu 1914.-1918.	19.11.2007.
142.	GRAČANIN HRVOJE	Povijest savsko-dravsko-dunavskog međurječja u kasnoj antici i ranome srednjem vijeku	10.1.2008.
143.	ZUCKERMAN ITKOVIĆ BOŠKO	Protužidovska propaganda u Srbiji pod njemačkim okupacijskim protektoratom i u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj od 1941. do 1945. godine	22.7.2008.
144.	KREŠIĆ MILENKO	Odnosi katolika jugoistočne Hercegovine s muslimanima i pravoslavcima u vrijeme osmanske vladavine: od osmanskoga zauzeća do Bečkoga kongresa (1482.-1815.)	24.9.2008.
145.	KOŽAR AZEM	Tuzla i njena okolina na razmeđu osmanske i austrougarske uprave (1870-1890)	7.10.2008.
146.	PETRIĆ HRVOJE	Varaždinski generalat i Križevačka županija u 17. stoljeću: okoliš, ljudi i naselja	10.12.2008.

Popis doktoranata i disertacija obranjenih na Filozofskom fakultetu u Zadru (1964-2008)⁹

Red. broj	Prezime i ime	Naslov disertacije	Godina obrane
1.	FORETIĆ DINKO	Borba za ponarodivanje općina u Dalmaciji	1964.
2.	NAZOR ANICA	Senjski Transit sv. Jeronima god.1508.	1965.
3.	ANTIĆ VINKO	Narodnooslobodilačka borba u Istri	1965.
4.	OBAD STIJEPO	Dubrovnik u revoluciji godine 1848./49.	1965.
5.	TUĐMAN FRANJO	Uzroci krize monarhističke Jugoslavije od ujedinjenja 1918. do sloma 1941.	1965.
6.	MILOŠEVIĆ MILOŠ	Boka Kotorska za vrijeme mletačke vladavine 1420 - 1797	1974.
7.	PERIČIĆ ŠIME	Dalmacija uoči pada Mletačke Republike	1975.
8.	LUETIĆ JOSIP	Dubrovačko pomorstvo od 1970. (sic) do propasti Republike	1976.
9.	BOŽIĆ-BUŽANČIĆ DANICA	Privatni i društveni život u Splitu od konca XVII stoljeća do pada Mletačke Republike	1977.
10.	TRNAVA MUHAMED	Stanovništvo Kosova od XIV do XVI stoljeća	1977.
11.	GANZA-ARAS TEREZA	Politika „novog kursa“ u Dalmaciji	1978.
12.	STULLI BERNARD	Albansko pitanje 1875-1882.	1978.
13.	GRABOVAC JULIJE	Kulturno-politički odnosi u Dalmaciji u II polovini XIX stoljeća i njihov utjecaj na nacionalni preporod	1978.
14.	UJDUROVIĆ MIROSLAV	Biokovsko-neretvansko područje u Narodnooslobodilačkoj borbi i socijalističkoj revoluciji	1979.
15.	KAMPUŠ IVAN	Privredni i društveni razvitak zagrebačkog Gradeca od 13. do konca 16. stoljeća	1979.

⁹ Zahvaljujem prof. dr. Midhatu Kozličiću na poslanim podacima o doktoratima obranjenima u Zadru. Popis doktorata od 1974. godine nalazi se na web stranici <http://www.unizd.hr/Znanost/Poslijediplomskistudiji/tabid/91/Default.aspx>

16.	PERIČIĆ EDUARD	Sclavorum Regnum Grgura Barskog	1979.
17.	KUCULOVSKA GALENA	Mjesto i uloga sredstava za propagandu u sistemu bugarske okupacije u Makedoniji (1941-1944)	1980.
18.	ŽURIĆ-SCOTTI NEVA	Fašistička okupacija Dalmacije 1941-1943.	1980.
19.	PRIBILOVIĆ KAŽIMIR	Ratna mornarica Kraljevine SHS i Kraljevine Jugoslavije (1918-1941)	1981.
20.	SOBOLEVSKI MIHAEL	Radnički pokret u Gorskom kotaru i Hrvatskom primorju 1919-1929.	1982.
21.	OMAŠIĆ VJEKOSLAV	Političke, društvene i gospodarske prilike na kaštelanskom području za vrijeme mletačke vlasti 1420.-1797.	1983.
22.	ANTIĆ LJUBOMIR	Naše iseljeništvo u Južnoj Americi i stvaranje stare jugoslavenske države	1983.
23.	GULIN ANTE	Srednjovjekovna crkvena sfragistika u Hrvatskoj	1985.
24.	ŠEKULARAC BOŽIDAR	Valorizacija i upotreba dukljansko-zetskih srednjovjekovnih povelja kao izvorne građe za historiju crnogorskog naroda	1985.
25.	LAUŠIĆ ANTE	Postanak i razvitak Poljičke kneževine (do kraja XV. stoljeća)	1985.
26.	VETZMAR GOJKO	Narodnooslobodilački rat i organizacija narodne vlasti u Lici 1941-1945. god.	1985.
27.	ŠITIN TONČI	Sindikalni pokret u Dalmaciji 1929-1941. god. s obzirom na politiku KPJ	1985.
28.	ČAČE SLOBODAN	Liburnija u razdoblju od 4. do 1. stoljeća prije nove ere	1986.
29.	KURELAC MIROSLAV	Mjesto i značenje Ivana Lučića-Luciusa u hrvatskoj i europskoj historiografiji	1987.
30.	VIDAKOVIĆ JOSIP	Razvoj i uloga novinstva na hrvatskom ili srpskom jeziku u Zadru u XIX. stoljeću	1988.

31.	BRKOVIĆ MILKO	Latinske povelje i pisma bosansko-humskih vladara i velmoža od XII. do XV. stoljeća	1989.
32.	KOLANOVIĆ JOSIP	Šibenik u XV. stoljeću	1990.
33.	SMILJANIĆ FRANJO	Teritorijalno-administrativno uređenje Dalmatinske Hrvatske od X. do XV. stoljeća (s posebnim osvrtom na nastanak i razvoj županijskog ustroja)	1990.
34.	ČEKIĆ SMAIL	Revolucionarni rad KPJ u jugoslavenskoj vojsci između dva rata	1990.
35.	VEKARIĆ NENAD	Migracije na poluotok Pelješac (1333-1918)	1991.
36.	MARKOVIĆ LUKA	Arapsko-islamski svijet u očima bizantskih i zapadnoeuropskih pisaca do sredine XIII. stoljeća	1992.
37.	GRANIĆ MIROSLAV	„Dominium maris Adriatici“ – Borba za gospodstvo nad Jadranom u srednjem vijeku do početka XV. stoljeća	1994.
38.	BALTA IVAN	Virovitička županija u zbivanjima 1848.-1849. godine	1996.
39.	VEGO VLADIMIR	Povijest Hercegovine između I. i II. svjetskog rata	1997.
40.	DIKLIĆ MARIJAN	Pravaštvo u Dalmaciji do kraja Prvog svjetskog rata	1998.
41.	OREB FRANKO	Otok Korčula u doba druge austrijske uprave	1998.
42.	ŠKEGRO ANTE	Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije u vrijeme principata	1998.
43.	GIRON ANTUN	Zapadna Hrvatska (Istra, Kvarnersko primorje i Gorski kotar) u II. svjetskom ratu	1998.
44.	ČORALIĆ LOVORKA	Hrvati u Mlecima	1998.
45.	SIVRIĆ MARIJAN	Proces iseljavanja iz Hercegovine na dubrovačko područje od potresa godine 1667. do pada Republike 1808.	1999.
46.	BUBALO PAŠKO	Seljačka buna u Dalmaciji i Dubrovačkoj Republici u XVIII. stoljeću	1999.

47.	KURILIĆ ANAMARIJA	Pučanstvo Liburnije od 1. do 3. st. po Kristu: antroponimija, društvena struktura, etničke promjene, gospodarske uloge	2000.
48.	MICULIAN ANTONIO	Protestantski pokret u Istri u XVI. st. u svjetlu novih arhivističkih istraživanja	2001.
49.	ŠETIĆ NEVIO	„Naša sloga“ (1870.-1915.) kao izvor za proučavanje povezanosti Istre s ostalim hrvatskim etničkim prostorom u tijeku nacionalne integracije	2003.
50.	DOKOZA SERĐO	Korčula u XIV. stoljeću (društveni i gospodarski razvoj)	2003.
51.	JURIĆ IVAN	Donje Poneretavlje između dva svjetska rata (1918.-1941.)	2004.
52.	BILIĆ-DUJMUŠIĆ SINIŠA	Oktavijanova kampanja protiv Delmata 34.-33. god. prije Krista	2005.
53.	ORŠOLIĆ TADO	Teritorijalne snage u Dalmaciji od 1814. do 1868. godine	2005.
54.	BRALIĆ ANTE	Zadar u doba Prvoga svjetskog rata	2006.
55.	PAVIĆ MILORAD	Istočni Jadran u talijanskim tiskanim geografskim priručnicima 16.-18. st.	2006.
56.	KUŽIĆ KREŠIMIR	Porijeklo srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika u Dalmatinskoj zagori i značenje njihovih ornamenata	2006.
57.	BEGONJA ZLATKO	Političke prilike i sudski procesi u Zadru od 1944. do 1948.	2007.
58.	ZANINOVIĆ-RUMORA MARIJA	Mjere za dužinu i površinu u dalmatinskim komunama od 15. do 19. stoljeća	2007.

